

Crònica d'una esperança frustrada

MARTA ALEMANY GALLARDO

Fa un cert temps vaig tenir l'oportunitat o, més ben dit, l'ocasió de ser oportuna en una de les taules rodones celebrades com a fase prèvia per a l'elaboració del Pla Estratègic de Cultura de Girona.

Tot va començar un dia qualsevol de fa un temps, i que no recordo exactament, a les 9 del matí. El telèfon va sonar i a mig despertar vaig agafar-lo. Una noia que trucava en nom de l'Àrea de Cultura de l'Ajuntament em va explicar que estava convidada a participar en una taula rodona dedicada a l'àmbit de les arts visuals, i que serviria per conèixer l'opinió d'alguns artistes i personalitats relacionades amb el tema per tal d'elaborar, posteriorment, un pla estratègic de dinamització de la cultura gironina.

En aquell estat de somnolència i pre ressaca fatídica no m'ho vaig pensar ni una vegada i vaig acceptar. Unes hores més tard, després d'haver orat a Santa Maria de l'Ibuprofè, un mar de dubtes em va emboirar la testa, fent desaparèixer qualsevol residu putrefacte de la nit anterior. «M'han convidat a participar en aquesta empresa tan interessant? A mi?»- vaig pensar - «En qualitat de què? De llicenciada en Història de l'Art, d'artista plàstica o de membre d'una plataforma de difusió i promoció culturals?». Qui havia donat el meu número? A qui li interessava que jo hi participés? En algun moment em va passar pel cap la possibilitat que algú important hagués vist la meua obra, pensament estroncat, pocs segons més tard, per les poques probabilitats de que passés, ja que he pogut exposar en pocs espais.

Finalment vaig deixar enrere totes aquestes qüestions, pensant que no seria l'única pringada que donaria la seva opinió en aquest acte, i vaig optar per establir dins la meua ment caòtica i desorbitada un objectiu ben clar: aprendre alguna cosa d'aquella experiència.

Dies més tard vaig rebre un correu amb la llista d'assistents a la Taula. No podia ser, els grans noms de les arts plàstiques sumats als d'altres persones importants

relacionades amb el sector serien els encarregats i encarregades d'exposar les seves experiències i valoracions! Qui era jo en aquella llista? Un sentiment de candidesa respecte dels Titans de la llista va tornar a envair el meu cos. Acte , i després de repassar algunes vegades aquell repertori de cognoms, una clariana conclusiva em va il·luminar el camí: era l'única persona menor de quaranta anys que assistiria a la reunió. Això em va fer sospitar: potser l'objectiu de tenir-me allà era fer baixar la mitjana d'edat... Tanmateix això no explicaria per què m'havien escollit a mi i no a un altre dels molts joves artistes emergents i extraordinaris que habiten la ciutat de Girona.

Anaven passant els dies i una relació ben llarga d'aspectes a tractar em venia a la ment. Potser m'ho estava prenent massa seriosament, alguns col·legues em deien que no serviria de res i d'altres nodrien el meu catàleg amb més propostes.

Arribat el dia em vaig dirigir a la Fundació Espais, lloc on es celebrava l'esdeveniment. Alguns dels participants s'esperaven a l'entrada, tots ells es coneixien. Em vaig col·locar en un racó i vaig començar a observar el seu comportament, a escoltar les seves converses prèvies, sense pretendre que ningú em fes gaire cas. És clar que la meua presència no juga gaire al meu favor, a un esquitx de metre cinquanta-vuit d'alçada li costa fer-se notar.

Ja era l'hora i ens van fer entrar. Una noia va començar a passar llista. Quan va pronunciar el meu nom, un filet ben prim i avergonyit de veu em va sortir de la boca per confirmar la meua assistència. Tots em van mirar i, evidentment, van entendre que no era una noia que només passava per allà sinó que també hi participaria. Era l'hora de la pregunta que més temia: «I tu, qui ets?». La veritat és que no recordo exactament què vaig respondre, potser només vaig emetre un so semblant al gall d'un adolescent al que, amb molt d'esforç auditiu i interpretatiu, es podria relacionar amb la paraula ART. La meua primera impressió sobre els assistents havia

estat clarament nefasta.

Després d'aquest primer i incòmodeencontre, els comensals ja ens trobàvem a taula. El moderador va inaugurar la xerrada amb una pregunta molt simple i a la vegada difícil de contestar: «com veieu l'estat de les arts visuals a Girona?». Diversos temes interessants van sortir a la llum, la limitació dels espais d'exposició, la manca de subvencions...

Malgrat tot, encara que amb diferents opinions i una especial tensió que es podia respirar en l'ambient, totes les intervencions giraven al voltant d'una mateixa preocupació: «els artistes venem menys que abans». Aquesta sentència amb la que un d'ells va concloure el seu discurs em va fer esgarripar. Per una banda creia que la conversa-resposta estava a anys llum del punt de partida i per l'altra... Ostres! Si els artistes distingits de Girona no disposaven d'espais on exposar el seu treball i no treien profit econòmic de les peces que elaboraven, quin era el futur dels i les joves artistes?

Els Titans continuaven discutint i cada cop a nivell més i més personal. Em trobava enmig d'una voràgine d'opinions, preocupació, rivalitat i amiguisme. «Què collons hi cardo jo aquí?»- em vaig preguntar. M'havia passat uns quants dies pensant en què dir i no trobava el moment ni les forces per fer-ho; sabia que en el moment que aixequés la mà per demanar el torn el meu rostre es tacaria de vermell.

Després d'una hora i mitja escoltant queixes i comportaments que eren més propis d'un institut o, fins i tot, del pati d'una escola, em vaig atrevir a aixecar el braç. Com havia profetitzat uns quants minuts abans, la meua cara es va convertir en una tomata ben madura, roja i calenta. Sentia les orelles bullir, però el meu desastrós estat físico-estètic no em va aturar pas. El moderador em va donar el torn i tothom va callar i se'm va quedar mirant (és clar que amb aquella fila no era gaire difícil aturar-se per mirar-me).

Era la meua i no volia ofendre a ningú però volia dir tot allò que m'havia preparat i que, sense voler fer ús de la pedanteria, ajudaria a reconduir la conversa cap a allò que ens interessava a tots plegats: dinamitzar, promoure i gaudir de l'art i la cultura a la nostra ciutat. Un dels primers punts que vaig plantejar va ser la formació d'artistes. A Girona gaudim de centres públics que oferten formació artística, l'Escola Municipal d'Art la Mercè, i d'un Institut d'Educació Secundària que programa el Batxillerat Artístic, el Santiago Sobrequés. Però és clar que no són suficients. La seva promoció és mínima i la producció que podrien generar és molt interessant, però d'això a Girona no se'n fa res.

També es va plantejar el tema dels espais destinats a exhibició de propostes artístiques. Vaig donar la meua opinió sobre la creació del Bòlit. Centre d'Art Contemporani. Girona, que ha estat revolucionària en molts aspectes. Per una banda esdevé el puntal d'esperança per l'exhibició d'art contemporani a Girona, per tot aquelles creacions artístiques que no tenen cabuda en centres públics i municipals, en general. Per altra banda s'ha convertit en una limitació pel que fa a l'oportunitat d'exposar obres de nous creadors foranis i autòctons però residents a Girona.

Un espai ha quedat buit, on es poden aferrar les persones que es dediquen a l'art i que estan en l'impàs d'ésser professionals i lluny de la categoria d'amateurs? Als Centres Cívics? Aquests centres fan una molt bona feina però, abandonant la intenció de menysprear-los, no són suficients. Potser necessitaríem centres especialitzats destinats a l'exposició i promoció culturals en els quals es pogués exhibir i gaudir de les creacions elaborades per artistes emergents de Girona.

Aquesta qüestió ens porta a un altre tema fonamental i que es va plantejar a la reunió: el consum de cultura. Girona consumeix cultura? Doncs sí, però existeix una dispersió de públics i la sensibilitat d'aquests públics vers la cultura és molt variada, sobretot per algunes determinades expressions artístiques.

Si ens centrem, a nivell general, en les estadístiques de visitants d'institucions culturals com són els museus situats a la ciutat, es fa evident que el nombre de visitants autòctons és inferior al dels foranis. És, potser, perquè aquests centres prioritzen la visita d'un públic estranger? No ho crec, però, malgrat tot, ho sembla. Potser el problema resideix en el disseny i la difusió de les seves activitats.

Per altra banda, si fem un cop d'ull a iniciatives que neixen de l'associacionisme ciutadà ens trobem amb un conjunt de propostes ben interessants a les que un públic determinat i molt lleial respon favorablement. Entre aquests projectes podem trobar els recitals del Llop Ferotge, els atemptats poètics i altres activitats de Terrorisme Literari, l'organització de concerts i la promoció de músics portada a terme per el col·lectiu Pol·len, entre molts altres. Tots aquests actes, realitzats en la seva majoria amb un mínim de recursos econòmics, tenen una molt bona acollida entre alguns sectors de la ciutadania gironina. Però també, i això és el que trobo més interessant, han acollit i han situat en una altra categoria a molts artistes actius de la ciutat, ajudant-los a promoure's i a difondre les seves creacions.

Tampoc podem obviar moltes propostes que provenen d'àmbits privats, com ara cafès, restaurants, clubs o locals de copes. Molts han obert les seves portes per a realitzar-hi actes culturals de naturaleses diverses, des de concerts a exposicions o projeccions audiovisuals, contribuint a dinamitzar i diversificar la programació cultural gironina.

Davant de tot això podem dir que de propostes culturals a Girona n'hi han. Totes aquestes iniciatives no institucionals evidencien una preocupació per part d'un sector de la ciutadania per programar activitats; sector que, a la vegada, també n'és consumidor.

Finalment la reunió va acabar, i val a dir que tothom hi va estar molt entregat. Cansats, els assistents vam anar enfilant cap als nostres llocs de destí. Però una sen-

sació de desassossec i angoixa estava dins meu. Sabia que allò no significaria gaire, de fet hi ha molta feina a fer, poc temps, un pressupost suposadament escàs i masses interessos polítics.

De moment, potser, els artistes que es troben al llindar entre la professionalitat i la condició d'amateurs hauran de conformar-se i nodrir-se de projectes i iniciatives que vénen des de baix. Malgrat tot, i posats a exigir, em sumo a la iniciativa dels col·legues d'Orella Activa i, si bé ells reclamen un local per fer-hi concerts, jo en demano un d'especialitzat en les arts visuals.

PD:No fa falta contractar una empresa per a que ens diguin què passa a Girona. Només us recomano passejar un dijous per la ciutat...